

Lektsioonid: Jr 18:1–10; Ilm 3:1–6

Jutlus: Lk 19:41–48

Laulud: 217 (1–4); 329 (1–4, 5); 336 (1–4); 349 (1–3)

Ja kui Jeesus lähedale jõudis, nuttis ta linna nähes tema pärast: „Kui ka sina sel päeval ära tunneksid, mis sinu rahuks on vaja! Ent nüüd on see sinu silmade eest peidus. Sest päevad tulevad sinu peale, mil su vaenlased teevad sinu ümber valli ja piiravad sind ja ahistavad sind igalt poolt ja lõhuvad su maani maha, ja su lapsed sinu sees, ega jäta kivi kivi peale, seepärast et sa ei ole ära tundnud oma soosinguaga.” Ja Jeesus läks pühakotta ning hakkas välja ajama müüjaid, öeldes neile: „Kirjutatud on: Minu koda peab olema palvekoda, aga teie olete teinud ta röövlikoopaks.” Ja Jeesus oli päevast päeva õpetamas pühakojas. Aga ülempreestrid ja kirjatundjad otsisid võimalust teda hukata, samuti ülikud, ent nad ei leidnud, mida teha, sest kogu rahvas rippus Jeesuse küljes teda kuulates.

Tänast kirjakohta võib vaadelda kolmemõõtmelisena. Esimene mõõde on ajalooline, teine olevikuline ja kolmas tulevikuline. Püüan seda abstraktset sedastust selgitada.

Ajalooline mõõde meie kirjakohas ilmneb selles, et Jeesus nutab Jeruusalemma linna pärast ja ennustab ette selle hukku. Piiblikommentaatorid on arvamusel, et Jeesus peab silmas Jeruusalemma hukku 70. aastal Rooma vägede tegevuse tulemusena. Midagi sarnast umbes juhtuski: roomlased ehitasid linna ümber piiramisvalli, algul puidust, pärast selle põletamist juutide poolt aga kivist, ning vallutasid lõpuks linna.

Ühest küljest sai see ajalooline sündmus põhjuseks, miks Iisraeli rahvas pidi aastasadadeks kodumaalt põgenema ja elama võõrana teistes maades, kus juute mitte alati hästi ei koheldud. Ka tänapäeval teame, et Iisraeli riik, mis on küll 1948. aastal sündinud, on suure rahvusvahelise surve all: teda süüdistatakse oma vaenlase ebaproportsionaalses piinamises.

Teisest küljest aga saavad kristlased selle kohutava sündmuse peale 70. aastal tagasi vaadata siiski rahuga: juhtus see ju seetõttu, et Iisraeli rahvas ei võtnud Jeesust vastu Kristusena, Messiana, teisisõnu, ei tundnud ära seda, mis – nagu Jeesus siin ütleb – olnuks vaja Iisraeli rahva rahuks. Ei tundnud ära oma soosinguaga.

Kristlased võivad nüüd ju mõelda, et nemad on selle soosinguaja ära tundnud: nad on tunnistanud, et Jeesus Kristus on tõepoolest Issand ja nende linna selline häving enam ei ohusta.

Samas teame, et purustatud linna ja kirikuid on pärast 70. aastat pea kõigis kristlikes maades, ka Eestis. II maailmasõda puhkes ju kristlaste vahel ja palju Euroopa linna, sh kirikuid tuli rusudest üles ehitada.

Täpselt sama on ju juhtunud ka viimasel kolmel aastal paljude Ukraina linnade ja kirikutega, ehkki sõdivad pooled, Venemaa ja Ukraina on samuti kristlikud rahvad.

Miks siis kristlaste linnad ei püsi, samuti neisse ehitatud pühakojad, ehkki kristlased on ju ära tundnud oma soosinguaja?

Usun, et sellele küsimusele tahab evangelist Luukas vastata meie kirjakoha teise poolega, kus ta kõneleb sellest, kuidas Jeesus ajab Jeruusalemma templist välja kaubitsejad.

Nimelt on kristlased küll ära tundnud oma soosinguaja, kuid ka nemad ei saa end kindlalt tunda. Mida ütleb Jeesus siin müüjaid välja ajades? „Kirjutatud on: Minu koda peab olema palvekoda, aga teie olete teinud ta röövlikoopaks.” Sellega tsiteerib Jeesus kahte VT prohvetit, Jesajat ja Jeremijat.

Js 56:6j on kirjutatud: „Ja võõrad, kes on liitunud Issandaga, teenivad teda ja armastavad Issanda nime, et saada tema sulaseiks, kõik, kes peavad hingamispäeva ega riku seda ja kes peavad kinni mu lepingust – needki ma viin oma pühale mäele ja ma rõõmustan neid oma palvekojas, ja nende põletus- ja tapaohvrid on mu altari peal meelepärased; sest mu koda nimetatakse palvekojaks kõigile rahvastele.” Seega on Issanda koda palvekojaks kõigile inimestele, ka paganaile, kes peavad kinni Issanda lepingust, teisiti öeldes, teevad oma elus Issanda tahtmist.

Kuid Jr 7:9–11 on kirjutatud: „Kas tahate varastada, tappa, abielu rikkuda, valet vanduda ja

suitsutada Baalile ning käia teiste jumalate järel, keda te ei tunne, ja siis tulla ning seista minu ees selles kojas, millele on pandud minu nimi, ja öelda: „Me oleme päästetud!”, selleks et edasi teha kõiki neid jäledusi? Ons see koda, millele on pandud minu nimi, teie silmis rõvlikoobas? Vaata, minagi näen seda seesugusena, ütleb Issand.”

Seega võib juhtuda, et palvekojaks määratud kojas hakkavad käima inimesed, kes ei tee oma elus Issanda tahtmist. See, millal selline asi juhtub, on aga juba olevikuline teema. Nimelt ei tea ükski kogudus täpselt, kas ja millal ta teeb Issanda tahtmist.

Kui vaatame Ilm 2. peatükis ülestõusnud Kristuse pöördumist seitsmele kogudusele (mis peab sümboliseerima kogu tollast kristlaskonda), siis näeme, et vaid kahele seitsmest kogudusest pole Kristusel midagi ette heita, Smürna ja Filadelfia kogudustele.

Kui mõtleme, et nii oli see algkoguduse aegadel ja tänapäeval me niimoodi enam mõtlema ei pea, siis me arvatavasti petame ennast. Tollal elas kogudus küll tagakiusamise olukorras ja tänapäeval seda paljudes kohtades enam pole, kuid kogudus peab seda enam jälgima, kas – tsiteerides lauliku sõnu Ps 139:24 – „ma olen valuteel” ja paluma Issandat, et ta juhataks koguduse – ja iga üksiku kristlase selles koguduses – igavesele teele!”

Ma ei taha muidugi öelda, et kristlaste kannatused tänases maailmas on üksüheses seoses Issanda tahte täitmata jätmisega – meenutagem kasvõi Iiobi kannatusi, mis tabasid ka õiget –, kuid selline võimalus jääb alati ning tuleb süveneda Jumala sõnasse ja kasutada Tema antud sakramente, et ta kingiks meile teadmist asjade põhjustest.

Jääb veel kõnelda algul nimetatud kolmandast dimensioonist, tulevikust.

Evangelist Luukas ütleb, et Jeesus oli päevast päeva õpetamas pühakojas, mille ta oli enne puhastanud, justkui Jumala sõna jaoks pühitsenud. Sellest peame järeldama, et pühakoda on siiski oluline ka kristlastele. Kui ta purustatakse, siis tuleb ta uuesti üles ehitada ja pühitseda, et Kristuse sõna saaks seal puhtalt ja selgelt kõlada. Kristuse vastastel, meie kirjakohas ülempreestritel, kirjatundjail ja ülikuil, pole niikaua jõudu, kui Jumala rahvas „ripub Jeesuse küljes teda kuulates”, nagu evangelist Luukas meie kirjakohas ütleb. Ja Jeesust kuulata on kõige parem pühakojas, kuhu mahub palju rahvast.

Seetõttu võime kindlad olla, et Jumal tahab oma rahvast, kristlasi näha pühakodades. Meie oleme püüdnud oma Nõo Püha Laurensiuse kirikut jõudumööda korrastada, et inimestel oleks siia soovi korral hea tulla. Sama on teinud paljud teised Eesti kogudused ja ma arvan, et see on Jumalale igal juhul meelepärane tegu – pole lihtsalt „investeeringu betooni”, nagu ebamõistlike investeeringute puhul infrastruktuuri vahel öeldakse.

Siiski pole see veel kõik. Tulevik võib olla ka selline, et pühakojad on purustatud, kas siis Jumala rahva pattude tõttu või mõnel muul põhjusel, mis on teada ainult Jumalale endale.

Sellisel juhul jääb ainult n-ö Kristuse hoone. Jh 2:19–21 ütleb Jeesus Jeruusalemma templi kohta: „„Lammutage see tempel, ja ma püstitan selle kolme päevaga uuesti!” Siis ütlesid juudid: „Seda templit on ehitatud nelikümmend kuus aastat, ja sina püstitad selle kolme päevaga uuesti?” Aga tema mõtles „templi” all oma ihu.” Niisiis on tõeline, hävimatu tempel Jeesus Kristuse Ihu. Kui ka kõik füüsilised pühakojad maailmas hävivad, siis Jeesus Kristuse Ihu ei hävi ialgi. Sest see on kõigeväelise ja igavese Jumala Ihu.

Kristlasel on tarvis, maksku mis maksab, jääda sellesse Ihusse, siis on tal Jumala rahu ja soosing igavesti. Jeesus ütleb ju tuntud sõnad Jh 15:4: „Jääge minusse, ja mina jään teisse. Nii nagu oks ei suuda kanda vilja omaette, kui ta ei jää viinapuu külge, nõnda ka teie, kui te ei jää minu külge.” „Vili” on siin kindlasti misjoneeriva tähendusega, kuid ka igavese elu tähendusega. Inimene, kes jääb Kristuse viinapuu külge, ei pea kartma seda, et maised pühakojad hävivad ja Jumala rahval pole enam kusagile koguneda. Sest Jumal kogub oma vilja ise aita ja, eraldades terad sõkaldest, hoiab selle vilja igavesti enda juures.

Veel torkab meie kirjakohas silma see, kui pühendunud on Jeesus oma ligimestele, olles samas kõigeväeline Jumala Poeg. Vaid kahes kohas UT evangeeliumides on ju öeldud, et Jeesus nuttis: meie tänases kirjakohas ja Jh 11, kui Jeesus saab teada, et tema sõber Laatsarus on juba hauda pandud. Pealegi, sõna κλαίω, mida siin originaalkeeles „nutmise” jaoks kasutatakse, võib tähendada ikka valjult ja südamest nutmist. Jeesus arvatavasti nägi ette Iisraeli rahva kannatusi, mis järgnevad.

Ja ta nägi ka nende paratamatust, sest ta teadis, et rahva süda jääb talle pakutud soosinguaja suhtes kõvaks.

Seda enam on hämmastav, et Jeesus ei jätnud ka selle teadmise juures Iisraeli rahvast maha ja õpetas päevast päeva pühakojas. Jääb justkui mulje, et ta püüdis päästa, mis päästa annab. Ja et asi oleks kindel, ohverdas lõpuks ka iseend ristil, et igäüks, kes Temasse usub, pääseks siiski Jumala soosingusse.

Seetõttu võime me oma elus alati arvestada, et Jeesusest paremat kaaslast meie vaevades ja muredes, ka neis, mida me nõtrade inimestena veel aimatagi ei oska, pole. Ükski muu inimene ei suuda meid samamoodi aidata nagu Jeesus! Sest tema on jumalanimene. Kiidetud olgu Jeesus Kristus, Jumala Poeg, meie Õnnistegija!

Aamen.